

Nannestad kommune
v/ Kari Westgård Berg
2030 Nannestad

Gjerdrum 16. juni 2006

Innspill ifm. Sognaprojektet

Forum for Natur- og Friluftsliv-Akershus ønsker som deltaker i referansegruppa til Sognaprojektet å komme med innspill på forslag til tiltaksplan (tekst og tabell). Innspillene er utarbeidet i samråd med bl.a. Bjørn Otto Dønnum, biolog i NJFF-Akershus, med lang erfaring med biotopforbedrende tiltak i vassdrag.

Tiltaksplanens tekstdel

FNF-Akershus synes tiltaksplanen setter søkelys på de viktigste, aktuelle tiltakene som er aktuelle for å bedre miljøtilstanden i Sogna (med et unntak, se senere). Vi savner imidlertid en prioritetsrangering av tiltakene, men dette kan eventuelt komme i en senere fase. Nedenfor følger våre innspill:

- FNF-Akershus er enige i at det må settes størst fokus på tiltak i landbruket som kan redusere avrenning/tap av næringstoffer, så som høstpløying, tilstrekkelige vegetasjonsbelter langs vannveier, opprettelse av fangdammer, høstkorn, fangvekster, gjødslingspraksis og sikring av erosjonsutsatte områder. Dette vil være svært kostnadseffektive tiltak, og gårdbruker vil også få direkte positive effekter av slike tiltak ved at jorda i mindre grad utarmes samt lavere utgifter til kunstgjødsel. FNF-Akershus er imidlertid skeptisk til en oppgradring av hydrotekniske anlegg og miljøgevinsten av dette (se senere).

- Bekkelukkinger og hydrotekniske anlegg

Bekkelukkinger må kartlegges, og søkes gjenåpnet. Bekkelukkinger har mange steder ført til problemer, spesielt i flomperioder hvor bekken finner alternative løp pga. begrenset rørtykkelse og delvis tette rør. Dette resulterer i at store mengder næringstoffer vaskes ut. En naturlig bekk vil ha en rekke små kulper og smådammer som vil fungere som fangdammer i et naturlig økosystem. Ved rørmunningene til lukkede bekker vil også vannets hastighet i flomperioder være større enn i et fritt bekkeløp, noe som vil medføre lokalt større erosjon og utvasking av jordmasser. I tillegg har bekkelukkinger medført en betydelig reduksjon av det biologiske mangfoldet, et mangfold som normalt sett er høyt i vegetasjonsrike kantsoner mot vassdrag. I avsnittet som omtaler bekkelukkinger bør følgende ordet "bør" byttes ut med "skal".

FNF-Akershus er videre svært kritiske til prosjektets prioritering av utbedring av hydrotekniske anleggene. Hovedfokus i et slikt miljøprosjekt som "Sognaprojektet" må være å søke mot "naturgjenoppretting" fremfor kunstige inngrep som kan være forbundet med store ulemper (se over om bekkelukkinger). Langs Sogna, særlig øvre del, bør derfor en del av de hydrotekniske anleggene istedet søkes fjernet og gamle bekker gjenåpnet. Ved gjenåpning av bekker vil etablering av et naturlig vegetasjonsbelte og fangdammer være naturlig, noe som vil ha en langt større renseseffekt enn et hydroteknisk anlegg som det her er snakk om. Dette vil skape et rikere kulturlandskap med høyt biologisk mangfold, samt lavere avrenning/tap av næringstoffer om

dette utføres riktig. Vi stiller oss følgelig svært kritiske til de konklusjoner vedrørende hydrotekniske anlegg som tiltaksprogrammet trekker.

Vår konklusjon:

et viktig mål med et slikt miljøprosjekt må være å få økosystemet tilbake til naturtilstanden ("naturgjenoppretting"). Tidligere tekniske inngrep som kulverter og bekkelukkinger bør følgelig søkes fjernet fremfor restaurert.

- 2. avsnitt, side 2

I avsnittets 3. siste setning står: "Vegetasjonssoner kan også ha andre formål, bl.a. i forhold til kulturlandskap og biologisk mangfold..."

Her bør "kan også ha andre formål" endres til "har også andre positive effekter".

- s.2, nest siste avsnitt

Intensjonen i Ullensaker om en saksbehandler i 100 % stilling er FNF-Akershus svært positive til, og dette bør også prioriteres i Nannestad. I tillegg bør Nannestad utarbeide en lignende handlingsplan for oppgradering av mindre avløpsanlegg snarest mulig. I denne forbindelse lurer vi også på hvorfor det i tiltaksplanens tabell er satt en frist for oppgradering på 2009 i Nannestad og 2012 i Ullensaker. Nannestad (frist 2009) har per i dag 26 dårlige anlegg og ingen handlingsplan, mens Ullensaker (frist 2012) har 9 dårlige anlegg og handlingsplan.

Med vennlig hilsen
FNF-Akershus

Harald Lundstedt   /s./
Leder

Jan-Rune Samuelsen
FNF-koordinator

Kopi: - Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernadv., Pb. 8111 Dep., 0032 Oslo
- Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Maridalsveien 120, 0461 Oslo
- Norges Jeger- og Fiskerforbund -Akershus, Sentrumgården, 2022 Gjerdrum
- Oslo og Omland Friluftsråd, Nedre vollgt 9, 0158 Oslo